

OSNOVNA ŠOLA NAZARJE
NAZARJE
Zadrečka cesta 37, 3331 Nazarje

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA

IMENA ULIC IN NASELIJ V OBČINI NAZARJE

Tematsko področje: SLOVENSKA KNJIŽEVNOST (SLOVSTVENA FOLKLORISTIKA)

Avtorica:
Špela Kramer Štiglic, 9. razred

Mentorica:
Mag. Ksenija Fänrich

Nazarje, 2011

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Nazarje

Mentorica: Mag. Ksenija Färnich

Datum predstavitve:

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD Osnovna šola Nazarje, 2010/2011

KG

AV KRAMER ŠTIGLIC, Špela

SA FÄNRICH, Ksenija

KZ 3331 Nazarje, SLO, Zadrečka cesta 37

ZA Osnovna šola Nazarje

LI 2011

IN IMENA ULIC IN NASELIJ V OBČINI NAZARJE

TD raziskovalna naloga

OP

IJ SL

JI SL

AI Živim v kraju, ki ima zanimivo ime – Nazarje. Njegov nastanek ima svojo zgodbo, ki je povezana s pomembno osebnostjo v slovenski zgodovini. Ob tem se mi je porodilo vprašanje, s kakšnimi zgodbami so povezana imena ulic v mojem kraju.

Glavni namen naloge je ugotoviti, ali prebivalci določene ulice oz. naselja v občini Nazarje vedo za izročilo, ki je povezano z imenom njihove ulice oz. naselja, kakšno je to izročilo in ali jim je ime ulice oz. naselja sploh pomembno.

Podatke o imenih ulic in naselij v občini Nazarje sem dobila z zbiranjem imen iz občinskega zbornika. Z anketiranjem na terenu, predvsem starejših prebivalcev določene ulice oz. naselja, sem izvedela, da imajo ljudje do izročila v večini spoštljiv odnos, da skušajo v svojih zgodbah nastanek imena razložiti z izstopajočimi značilnostmi okolja in da jim ni vseeno za ime njihove ulice oz. naselja. Razširjeno tovrstno raziskavo bi bilo zanimivo narediti med mlajšo populacijo in na podlagi primerjave z zdajšnjimi ugotovitvami analizirati, kdaj postane človek dovzeten za izročilo.

KEY WORD DOCUMENTATION

ND THC Primary school Nazarje, 2010/2011

CX

AU KRAMER ŠTIGLIC, Špela

AA FÄNRICH, Ksenija

PP 3331 Nazarje, SLO, Zadrečka cesta 37.

PB The Primary school Nazarje

PY 2011

TI IMENA ULIC IN NASELIJ V OBČINI NAZARJE

DT research work

NO

LA SL

AL sl

AB

SEZNAM SLIK

- Slika 1: Občina Nazarje z okolico,
- Slika 2: Grb Občine Nazarje,
- Slika 3: Pogled na Šmartno ob Dreti s cerkvijo sv. Martina, po kateri je kraj dobil ime,
- Slika 4: Pogled na Kokarje in romarsko cerkev Marije Device,
- Slika 5: Prenovljen grad Vrbovec,
- Slika 6: Župnijska cerkev Matere Božje in Frančiškanski samostan.

SEZNAM PREGLEDNIC

- Preglednica 1: Spol anketirancev,
- Preglednica 2: Leto rojstva anketirancev,
- Preglednica 3: Število anketirancev v KS Nazarje,
- Preglednica 4: Število anketirancev v KS Kokarje,
- Preglednica 5: Število anketirancev v KS Šmartno ob Dreti,
- Preglednica 6: Priljubljenost imena naselja,
- Preglednica 7: Poznanje izročila,
- Preglednica 8: Ujemanje izročila z etimološkim slovarjem,
- Preglednica 9: Pomembnost imena naselja.

SEZNAM GRAFOV

- Graf 1: Spol anketirancev,
- Graf 2: Leto rojstva anketirancev,
- Graf 3: Število anketirancev v KS Nazarje,
- Graf 4: Število anketirancev v KS Kokarje,
- Graf 5: Število anketirancev v KS Šmartno ob Dreti,
- Graf 6: Priljubljenost imena naselja,
- Graf 7: Poznanje izročila,
- Graf 8: Ujemanje izročila z etimološkim slovarjem,
- Graf 9: Pomembnost imena naselja.

SEZNAM OKRAJŠAV

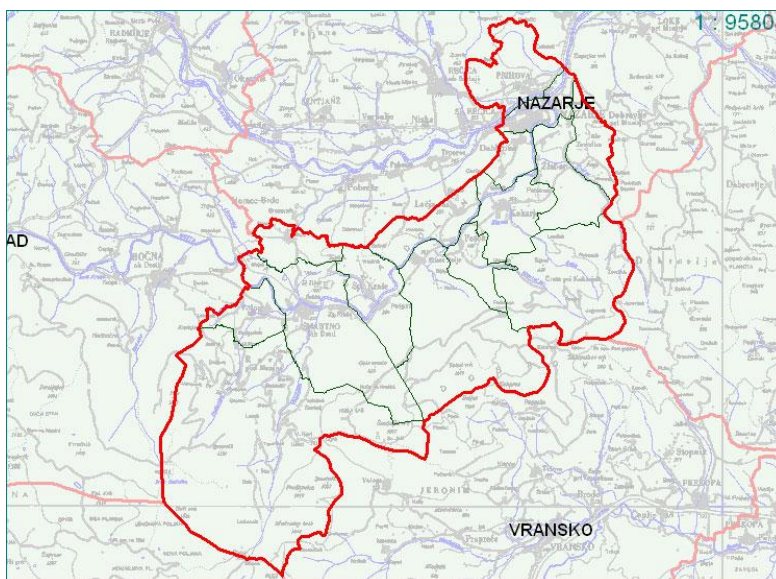
- KS – Krajevna skupnost

KAZALO

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA	II
KEY WORD DOCUMENTATION	III
SEZNAM SLIK.....	IV
SEZNAM PREGLEDNIC.....	IV
SEZNAM GRAFOV	IV
KAZALO	V
1 UVOD	1
1.1 Namen naloge	2
1.2 Hipoteze.....	2
2 PREGLED OBJAV	2
2.1 Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen	2
2.2 Razvrščanje zemljepisnih lastnih imen v Sloveniji	3
2.3 Članki Petra Weissa.....	4
3 METODOLOGIJA.....	6
3.1 Čas raziskovanja	6
3.2 Metode raziskovanja.....	6
4 REZULTATI IN RAZPRAVA	6
4.1 Rezultati ankete in razprava	6
5 ZAKLJUČEK.....	15
6 POVZETEK	16
7 ZAHVALE.....	16
8 PRILOGE	17
8.1 Anketni vprašalnik.....	17
9 VIRI IN LITERATURA	18

1 UVOD

Sem učenka 9. razreda Osnovne šole Nazarje. Za raziskovalno nalogo sem izbrala temo, ki je vezana na mojo domačo občino - Občino Nazarje. Nastanek imena kraja Nazarje je znan in ima zanimivo zgodovino, saj se povezuje s Tomažem Hrenom, ki je bil pomembna oseba v slovenski zgodovini; soodločal je namreč o rabi protestantskih knjig na Slovenskem in je celo osebno izprosil od tedanjega papeža, da se je smela ohraniti in uporabljati Dalmatinova Biblija. Imena ulic in naselij v moji občini pa so predmet te raziskovalne naloge.

Slika 1: Občina Nazarje z okolico

Nazarje je samostojna občina, ima svoj grb, zajema 15 naselij v treh krajevnih skupnostih (KS): Nazarje, Kokarje in Šmartno ob Dreti. V KS Nazarje spada 5 naselij: Nazarje, Dobletina, Prihova, Zavodice in Žlabor. V KS Kokarje je 5 naselij: Kokarje, Čreta nad Kokarjah, Pusto Polje, Lačja vas ter Potok. V KS Šmartno ob Dreti pa je tudi 5 naselij: Brdo, Šmartno ob Dreti, Spodnje Kraše in Volog ter Rovt pod Menino.

Slika 2: Grb Občine Nazarje

Ulice v KS Nazarje so: Obrtniška ulica, Pod Slatino, Samostanska pot, Žlaborska pot, Zadrecka cesta, Tominškova ulica, Tratnikova ulica, Dobletinska ulica, Lesarska cesta,

Cvetlična ulica, Savinjska cesta, Ob Savinji ter Vrtnarska ulica.

1.1 Namen naloge

Glavni namen naloge je ugotoviti, ali prebivalci določene ulice oz. naselja v občini Nazarje vedo za izročilo, ki je povezano z imenom njihove ulice oz. naselja, kakšno je to izročilo in ali jim je ime ulice oz. naselja sploh pomembno.

1.2 Hipoteze

Predpostavljam:

- da ime vsaka ulica in naselje v občini Nazarje svojo zgodbo o nastanku
- da ljudje vedo za te zgodbe
- da se ljudje identificirajo tudi z imenom ulice oz. naselja, v katerem živijo.

2 PREGLED OBJAV

2.1 Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen

(Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, Marko Snoj, Modrijan, založba ZRC, Ljubljana 2009.)

- ❖ str. 281: NAZARJE: v Nazarjah, prid. nazarski, preb. Nazarčan-ka, Marijino cerkev Marija Nazaret je dal po vzorcu nazareške hišice l. 1624-26 postaviti ljubljanski škof Tomaž Hren. Cerkev je kmalu zaslovela kot božja pot, zato je bila l. 1632 izročena frančiškanom, ki so l. 1639 tam postavili samostan (ta se omenja v zapisih iz l. 1763-87), 1661-66 pa še dvostolpno cerkev. L. 1891 je bila v Nazarjah ustanovljena župnija Marija Nazaret. Krajevno ime Nazarje je torej povzeto po svetopisemskem imenu kraja Kristusove mladosti Nazaret.
- ❖ str. 491: ŽLABOR: v Žlabru, prid. žlaborski, preb. Žlaboran-ka. Občnoimenski pomen narečno slovenski žlabor je utrdina v zemlji, dol in izdolbina v starih drevesih. Beseda je sorodna z žlambor, kar pomeni duplo.
- ❖ str. 100: ČRETA: na Čreti, prid. čreški, čretni, preb. Čretar-ica. Pomeni pa močvirje, močvirnati travnik.
- ❖ str. 416: ŠMARTNO OB DRETI: v Šmartnem, prid. šmarski, šmartenski, preb. Šmarčan-ka. Poimenovano je po sv. Martinu, ki mu je posvečena župnijska cerkev.
- ❖ str. 325: POTOK: v Potoku, prid. potoški, preb. Potočan-ka. Pomeni v strugi tekoča voda manjše globine in širine, večja od jarka in manjša od reke. Pogosti so tudi priimki, ki izvirajo na domačijah ob potokih.
- ❖ str. 222: LAČJA VAS: v Lačji vasi, prid. lačjevaški, preb. Lačan-ka. Izvajanje iz osnove, ki jo poznamo v prid. lačen in abstraktu lakota, je pri teh imenih iz imenotvornih razlogov izključeno.
- ❖ str. 361: ROVT (POD MENINO): v Rovtah, prid. rovtarski, preb. Rovtar-ka. To je travnik na nekdanjem izkrčenem zemljišču v hribovitem svetu. Beseda je prevzeta iz nemškega jezika, krčevina, senožet, travnik sredi gozda, kar pomeni krčiti zemljo.
- ❖ str. 212: (SPODNJE) KRAŠE: v Krašah, prid. kraški, preb. Krašan-ka. Prebivalci kamnite pokrajine, tvorjeno iz kras, skale, pečine, groblja.

- ❖ str.76: BRDO: na Brdu, prid. brjanski, preb. Brjan-ka. Podolgovata a ne zelo visoka vzpetina, hrib, imenska osnova tudi v drugih, ostro ogrodje, ostro skalovje.
- ❖ str. 319: (PUSTO) POLJE: v Pustem Polju, prid. poljski, preb. Pusto poljčan-ka. Obsežnejši raven svet, primeren za obdelovanje njiv, imenska osnova tudi v drugih slovanskih jezikih.
- ❖ str. 465: VOLOG: v Vologu, prid. vološki, preb. Voložan-ka. –Log pomeni dolina, ravno polje.

2.2 Razvrščanje zemljepisnih lastnih imen v Sloveniji

(Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, Marko Snoj, Modrijan, založba ZRC, Ljubljana 2009.)

Slovenska zemljepisna lastna imena lahko razvrščamo na mnogo načinov, vendar so za etimologijo pomembni le nekateri, predvsem naslednji:

1. Prvi je zgodovinski. Alpski in panonski Slovani so naleteli na zemljepisna imena, ki so jih uporabljali staroselci, romanizirani Kelti.
1. 2. Imena, ki smo jih prevzeli od staroselcev, imenujemo substratna.
1. 3. Imena, ki so jih prevzeli domačini. Imena take vrste imenujemo domača ali avtohtona imena. To so imena, ki so tvorjena iz domačih ali podomačenih podstav z domačo besedo- in imenotvornimi sredstvi, torej priponami, predponami, s sklanjanjem, sestavljanjem, zlaganjem ali še kako drugače. V Sloveniji prevladujejo imena domačega izvora.
1. 4. Imena, ki so prevzeta po sosednjih jezikih. Takim rečemo adstratna imena.
1. 5. Imena, ki so jih izobraženci podomačili iz zveneče neslovanskega imena v bolj zveneče.

Če odmislimo časovno razsežnost, lahko delimo slovenska imena v dve veliki skupini.

- a) Izvirno domača imena,
- b) Izvirno tuja imena.

Drugi način razvrščanja imen je glede na podstavo, ki je lahko:

2. Občnoimenska,
- 2.1. Imenska.

Tretji način je z imenotvornega stališča, kjer imena lahko razvrstimo:

3. Lastna imena, nastala po neposredni konverziji iz občin,
3. 1. Lastna imena, nastala iz občnih po kakem besedo- ali imenotvornem postopku,
3. 2. Nekatera lastna imena so otrdela v določeni sklonski obliki,
3. 3. Posebej pogosta je konverzija prebivalskega imena v krajevno,
3. 4. Uporaba s predlogi,
3. 5. Večbesedna zemljepisna imena.

Zemljepisna lastna imena lahko razvrščamo v skupine po prvotnih pomenih podstav:

4. Imena, ki prvotno označujejo neko naravno danost,
- 4.1. Imena značilnosti prebivalcev,
- 4.2. Imena, ki označujejo tamkajšnje zgradbe,
- 4.3. Imena, ki kažejo na prvotne lastnike,

4.4. Imena, tvorjena iz drugih zemljepisnih imen.

Naslednja razvrstitev je razvrstitev po razvidnosti pomenske motivacije z današnjim jezikovnim čutom. Zemljepisno ime je lahko motivacijsko

5. Jasno,
- 5.1. Zaradi delovanja mlajših ali lokalno omejenih glasovnih zakonitosti zamegljeno,
- 5.2. Zaradi napačnega etimologiziranja zapisano ali že govorjeno hiperkorektno in s tem zavajajoče,
- 5.3. Zavestno potvorjeno.

Še zadnja razvrstitev pa je:

6. Etimološko nesporna imena,
- 6.1. Vprašljiva,
- 6.2. Nejasna.

2.3 Članki Petra Weiss

- ❖ (Savinjske novice, leto XXII, številka 1, januar 1990, Imena naselij v naši dolini, Peter Weiss, str. 5, Mozirje.)

»Peter Weiss želi v članku razrešiti nejasnosti pri rabi krajevnih imen, naselij. Težave se pojavljajo pri pisanju večdelnih imen (Lačja vas) in sicer pri zapisovanju drugega dela imena z veliko ali malo začetnico. Pri naselbinskih imenih se pišejo z veliko začetnico vse neprve sestavine naselbinskih imen (posebnost 1: če je samostalni mesto, trg, vas, selo, naselje, označujejo tip naselja (Lačja vas), posebnost 2: če so predlogi, posebnost 3: če so sestavine iz nenaselbinskih zemljepisnih imen) Lačja vas, drugi del označuje tip naselja. Predlogi ob, pod, nad, pri, pišejo se z malo začetnico (Čreta pri Kokarjah, Šmartno ob Dreti, Rovt pod Menino). Večdelna imena (Spodnje Kraše) zaradi dokaj trdne zavesti, da pišemo neprve sestavine z veliko začetnico, do nihanj ne prihaja. Spodnje Kraše so par k Zgornjim Krašam (zaselek Šmartnega ob Dreti). Pri Spodnjih Krašah bi se lahko reklo, da je pridevnik odveč, ker domačini imenujejo vas samo Kraše. (So marsikatero napake v neskladanju z dejansko rabo in sicer Čreta pri Kokarju (pravilno je Čreta pri Kokarjah.)) Morala bi se uradna raba ravnati po krajevni, pa se ne. Počasni so birokratski mlini, velikokrat se pojavijo napake in težave.»

- ❖ (Savinjske novice, leto XXII, številka 5, maj 1990, Ignac Orožen o Kokarjah, Peter Weiss, str. 8, Mozirje.)

»Cerkev v Kokarjah leži na desni strani Drete na griču pod Čreto, nekaj metrov stran je stala kapela svete Ane, ki je že razpadla. Bilo je tudi cerkveno dvorišče in pokopališče. V članku je predvsem zapisano o začetkih kokarske cerkve oziroma božjepotništva v Kokarjah.«

- ❖ (Savinjske novice, leto XVI, številka 6, junij 1986, Izšel je leksikon Slovenska krajevna imena, Peter Weiss, str. 4, Mozirje.)

»Veliko napačno naglašanih ali izgovorjenih krajevnih imen ali imajo napačen predlog (npr. iz Nazarja, iz Nazarij).«

- ❖ (Savinjske novice, leto 11, številka 8, 1979, Peter Weiss, O imenih naselij in še o čem, str. 5.)

»Nekrajani (takratne občine Mozirje), novinarji, dopisniki, voditelji se pogosto zmotijo pri krajevnih imenih. Kljub opozarjanju napak se pojavijo vedno znova. Pogoste napake so: predlogi, izpeljanke, Mozirčani, v Kokarjih, v Nazarjih ... Pravilno je: Mozirjani, v Kokarjah, v Nazarjah ... Pri vseh se pojavljajo problemi. Treba si je zapomniti ustrezen predlog, ki ga uporabljamo domačini in okoličani. Veliko krajev se veže s predlogom v (par iz) npr. V Mozirje, v Mozirju, iz Mozirja, s predlogom na (par s/z), s predlogom k/h in od. Mnogo napak se pojavlja iz izpeljank iz krajevnih imen. Vedno se bolj upošteva glas domačinov, čeprav se ta glas utaplja z umetnim ne pa s prvotnim, domačim. Mogoče bo čez čas prišlo tako daleč, da bo prišlo do neločevanja pravih in nepravilnih besed. Seveda pa pride do negotovosti tudi pri domačinih. Takšna napaka pove nedomačinom, da niti sami ne poznamo prave rabe in oblike poimenovanja. Seveda se je treba za odpravek napak potruditi (domačini). Lahko si pomagamo s pripomočkom leksikonom, ki obravnavajo naselja, mnoge podatke, zanimivosti. Napake prihajajo tudi pri večbesednih imenih (velika, mala začetnica, vse neprve dele večdelnih imen naselij in zaselkov z izjemo poimenovanj za naselja in z izjemo predlogov). Pri imenu Spodnje Kraše, ime živi le še na tablicah s hišno številko, na obcestnem znaku in v administrativnih spisih. Domačini svojo vas imenujejo samo Kraše. Zgornje Kraše so priključili Šmartnemu ob Dreti, tako da so ostale Spodnje Kraše samostojne. Birokrati so pozabili odpraviti pridevnik. Ker v Sloveniji ni drugega kraja z imenom Kraše, ni nujno potrebno za ločevanje. Spremembe imena ovirajo živčna birokracija, ki bi se izgovarjala na denarne težave ob spreminjanju listin, zamenjavi tablic in tabel z imenom vasi. Peter Weiss v večini člankov piše o pravopisnih težavah imen npr. velika ali mala začetnica neprve sestavine večbesednih imen krajev, zapisovanje predlogov, o napakah, ki jih govorimo tudi domačini, seveda pa se je treba zavedati in še naprej uveljavljati, kaj je domače in prvotno in nedovoliti, da se izgubi, malo več pazljivosti pri piscih (domačini), saj bo ta napaka vsaj iz strani domačinov odpravljena, saj se knjižna oblika ravna po obliki v govoru domačinov, da bi sprejeli odlok za Kraše, izkoristiti moramo nov zakon o pogojih in spremembo območja občine in o imenovanju naselij.«

- ❖ (Savinjske novice, leto XXXIV, številka 8, februar 2002, Peter Weiss, O novem Slovenskem pravopisu, str. 20, Mozirje.)

»Sredi novembra leta 2001 je izšel celoten Slovenski pravopis. Slovarski del: veliko krajšav in lastnih imen, krajevna imena in druga ... pojasnjeno je ustrezno sklanjanje, podatki o posebnem izgovoru, oblike pridevnikov, za prebivalce, prebivalke. Uvrščena so tudi gorska, vodna in druga imena ... Iz pravopisnega slovarja izvemo, da je v knjižnem jeziku rodilniška oblika npr. iz Šmartna ob Dreti-ime tega kraja je v narečju namreč ženskega spola, govori se iz Šmartna pri obliki v Šmartno pa se v narečju ne more vedeti, ali je ž. ali sr. spola - ali pa iz Šmartnega ob Dreti. (Slo. Pravopis želi pridevnike na -čke nadomestiti s -ški). Nerazumljiva nedoslednost je Šmartno ob Dreti, šmartenski se ne govori, narečnemu pridevniku šmarčki bi ustrezal knjižni šmarški, ki ga v pravopisu neznano ni, medtem ko prebivalska oblika Šmarčan ter Šmarčanka ustreza s tem, da se Šmarčan v narečju ne govori, v knjižnem jeziku pa le redko. Pri Šmartno ob Dreti ob

pridevniku šmartenski ni pričakovanega enako neustrezno tvorjenega prebivalskega imena Šmartenčan.«

❖ (SLOVAR GOVOROV ZADREČKE DOLINE med Gornjim Gradom in Nazarjami, Peter Weiss, 1998, Založba ZRC.)

»V slovarju ni lastnih imen (in izpeljank iz njih), razen kadar se uporabljajo v stalnih besednih zvezah, tj. v večbesednih strokovnih izrazih in frazemih, in kadar so rabljena preneseno (Bakove grebljice v pomenu »pokopališče v Šmartnem ob Dreti«). (Lastna imena bodo predstavljena v posebnem slovarju, ki bo mogoče združen z občnobesednim, ko bosta oba dokončana.) V njem tudi ni občnih besed, ki so prešle v narečje v zadnjem času in še niso postale sestavina narečnega besedja (*čiščenje*, *sesalec za globinsko čiščenje*). V narečno besedje že sorazmerno vključene izposojenke so v slovar sprejete in v njem ustrezno označene (gorec).«

3 METODOLOGIJA

3.1 Čas raziskovanja

Raziskava je potekala od oktobra 2009 do februarja 2011.

3.2 Metode raziskovanja

Izvedla sem metodo anketiranja. Dobila sem mnenja, stališča, vrednote anketirancev, informacije o preteklosti... Izvedla sem odprto anketo, ki jo je lahko sestaviti, vprašanja ne usmerjajo anketiranca na določen odgovor, odgovori imajo večjo spoznavno vrednost. K oblikovanju in pisanju naloge sem pristopila z analitičnim pristopom, to je z zbiranjem, pregledovanjem, proučevanjem in obdelovanjem najprej knjižnega gradiva, knjig, člankov iz starih časopisov, nato pa še neknjižnega gradiva, kot so elektronski viri, fotografije ter rezultati ankete.

Podatke za nalogo sem najprej zbirala na domačem računalniku, kasneje na Občini Nazarje, med izvajanjem ankete pa na terenu.

Nalogo sem pisala doma v programu Microsoft Word, v šolski učilnici pa v programu Microsoft Office Word.

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

4.1 Rezultati ankete in razprava

Z anketo sem dobila odgovor na vprašanja, ali prebivalci vedo, kako je njihova ulica oz. naselje dobilo ime, kakšna je zgodba o nastanku imena ter kakšno je mnenje anketiranih o pomembnosti imena ulice oz. naselja.

Pilotska anketa za imena ulic v KS Nazarje (26 anket) je pokazala, da je razlaga nastanka njihovega imena jasna ne samo starejšim, temveč tudi mlajšim anketirancem; ime je

nastalo s poimenovanjem po znameniti osebnosti (Tominškova ulica, Tratnikova ulica), po dejavnosti (Obrtniška ulica, Lesarska cesta, Vrtnarska ulica), po krajevni povezavi z naseljem (Dobletinska cesta, Žlaborska pot, Samostanska pot, Pod Slatino), po reki (Zadrečka cesta, Savinjska cesta, Ob Savinji) in po izgledu (Cvetlična ulica).

Po pilotsko izvedeni anketi za naselja sem se odločila, da anketiram predvsem starejše, ker imajo več vedenja o zgodovini kraja. Predvsem starejše ženske so se v anketo bolj poglobile. V devetih primerih sem želela več informacij od anketirancev, zato sem se odločila, da anketo ponovim. V petnajstih naseljih občine Nazarje sem anketirala v vsakem naselju tri osebe in na koncu dobila petinštirideset anket. Prišlo pa je tudi do manj prijetnih srečanj npr. psi, vožnja, odsotnost anketirancev...

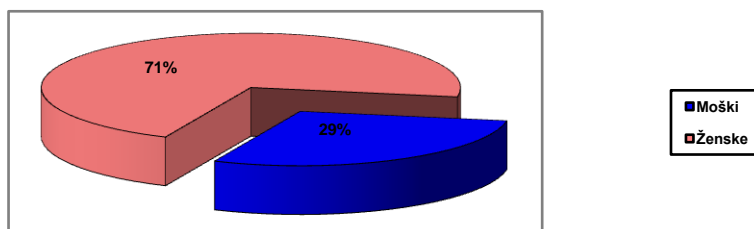
Anketo sem začela z uvodom, v katerem sem se predstavila in obrazložila, kaj raziskujem, ter pojasnila, da želim izpolnjeno anketo, ki mi bo v pomoč pri raziskovalnem delu. Na začetku sem postavila lažja vprašanja, ki anketirance vlečejo k reševanju, proti koncu pa težja vprašanja za pridobivanje kvalitetnih odgovorov in mnenj anketirancev. Čisto na koncu sem se zahvalila za sodelovanje.

1. Spol?

Preglednica 1: Spol anketirancev

	Moški	Ženske	Vsi skupaj
Število anketirancev	13	32	45

Graf 1: Spol anketirancev

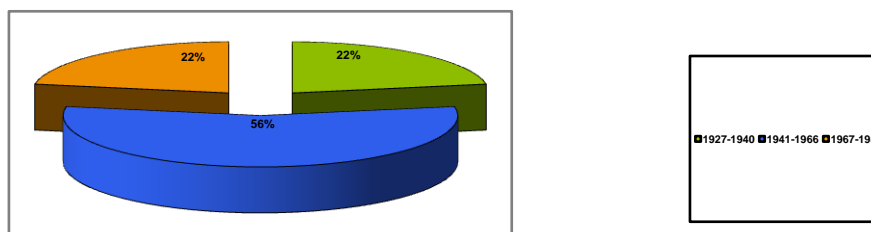

2. Katerega leta ste rojeni?

Preglednica 2: Leto rojstva anketirancev

Letnik rojstva	1927-1940	1941-1966	1967-1983
Število anketirancev	10	25	10

Graf 2: Leto rojstva anketirancev

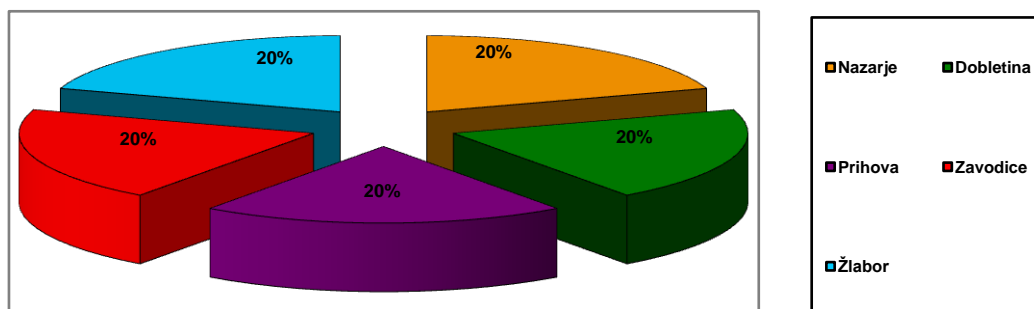

3. Napišite ime naselja, v kateri živite.

Preglednica 3: Število anketirancev v KS Nazarje

	Dobletina	Nazarje	Prihova	Zavodice	Žlavor
Število anketiranih v KRAJEVNI SKUPNOSTI NAZARJE	3	3	3	3	3

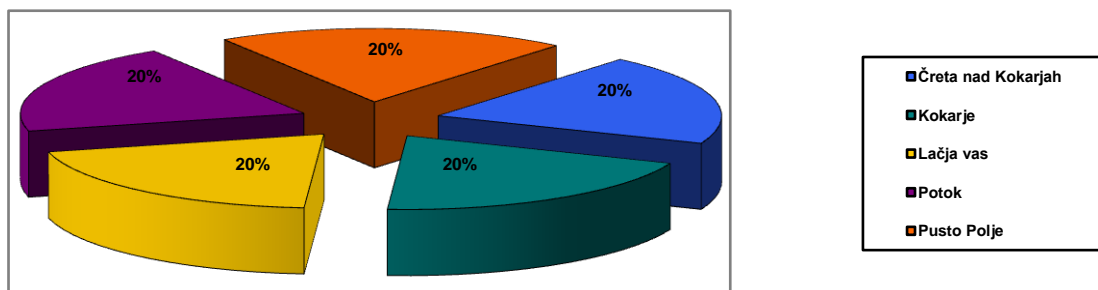
Graf 3: Število anketirancev v KS Nazarje

Preglednica 4: Število anketirancev v KS Kokarje

	Čreta nad Kokarjah	Kokarje	Lačja vas	Potok	Pusto Polje
Število anketiranih v KRAJEVNI SKUPNOSTI KOKARJE	3	3	3	3	3

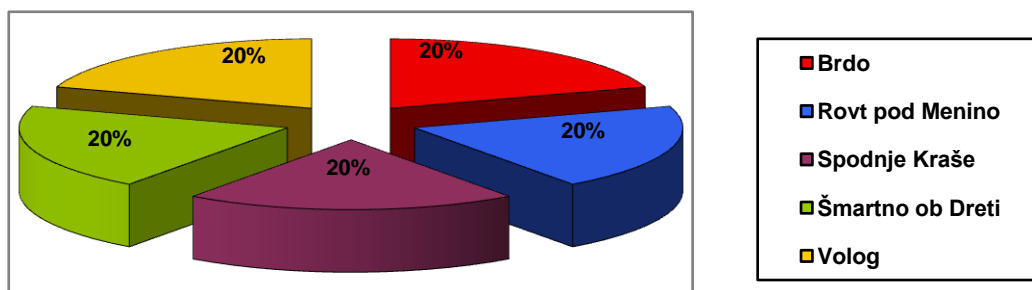
Graf 4: Število anketirancev v KS Kokarje

Preglednica 5: Število anketirancev v KS Šmartno ob Dreti

	Brdo	Rovt pod Menino	Spodnje Kraše	Šmartno ob Dreti	Volog
Število anketiranih v KRAJEVNI SKUPNOSTI ŠMARTNO OB DRETI	3	3	3	3	3

Graf 5: Število anketirancev v KS Šmartno ob Dreti

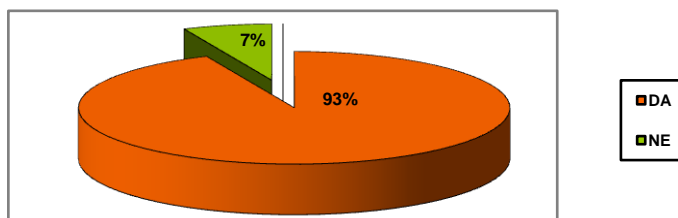

4. Ali Vam je všeč ime Vašega naselja?

Preglednica 6: Priljubljenost imena naselja

	DA	NE
Priljubljenost imena naselja	42	3

Graf 6: Priljubljenost imena naselja

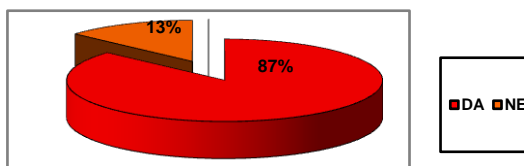

5. Ali poznate izročilo o nastanku imena naselja?

Preglednica 7: Poznavanje izročila o nastanku imena naselja

	DA	NE
Poznavanje izročila	39	6

Graf 7: Poznavanje izročila

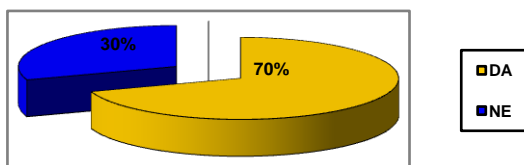

6. Ali se izročilo ujema z zapisom v etimološkem slovarju?

Preglednica 8: Ujemanje izročila z etimološkim slovarjem

	DA	NE
Ujemanje izročila z etimološkim slovarjem	23	10

Graf 8: Ujemanje izročila z etimološkim slovarjem

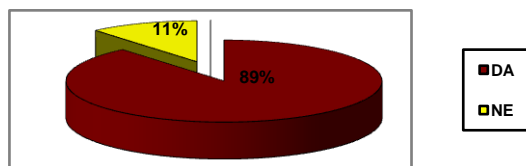
7. Ali se Vam zdi, da je o poimenovanju naselja potrebno dobro premisliti?

Preglednica 9: Pomembnost imena naselja

	DA	NE
Pomembnost imena naselja	40	5

Graf 9: Pomembnost imena naselja

- ❖ v Lačji vasi: Anketirane so bile tri osebe ženskega spola in sicer letnice 1927, 1943 in 1983. Dvema je všeč ime naselja zaradi tega, ker ime ni pogosto uporabljeno v drugih krajih in je zanj posebno, medtem ko eni osebi ni všeč ime kraja, ker včasih (predvsem telefonsko) kdo ne razume imena in ga mora črkovati. Menijo, da je naselje dobilo ime po zelo nerodovitni zemlji, slabi letini in ker so bili v davni preteklosti prebivalci »lačni«. Dve osebi menita, da ni vseeno, kakšno ime ima neko naselje, tretji osebi pa je vseeno. Dve menita, da mora biti ime pomembno zaradi prepoznavnosti, ime mora nakazovati geografsko, zgodovinsko ali krajevno značilnost. Prav tako je treba premisliti, preden poimenujemo naselje. Dve anketiranki sta zadovoljni z imenom Lačja vas in jima je priraslo k srcu, medtem ko bi tretja oseba preimenovala ime v »Ob Dreti«, saj to žal velikokrat občutijo zaradi neprijaznih poplav.
- ❖ v Pustem Polju: Anketirani sta bili dve ženski in en moški, letniki 1972, 1965 in 1960. Anketirancu je ime všeč, ker polje simbolično pomeni preživetje oz. sredstvo pridelave hrane, anketiranca celo spominja na pesem »Polje, kdo bo tebe ljubil«, medtem ko dvema ni všeč ime naselja, ker lahko nekdo razume napačno, da je pusto, v resnici pa je prijetno naselje. Mnenje anketirancev za nastanek imena je skupno: prej se je ime imenovalo Zlato Polje, a ko so prišli Nemci, so vas požgali in ime se je preimenovalo v Pusto Polje. Dve osebi menita, da ni vseeno, kakšno ime ima naselje, tretji osebi pa je vseeno. Ime mora biti pomembno, ker ime vedno simbolizira nek dogodek, naravno značilnost ali pomembno osebnost, mora biti priljubljeno tudi tujcem, ker si lahko naslikajo svojo sliko o »Pustem« Polju. Pri poimenovanju naselja je po mnenju anketirancev potrebno spoštovati tradicijo, lokalno kulturo in da samo ime nekaj sporoča. Vsi pa bi nazaj preimenovali naselje v Zlato Polje, ker se jim naselje ne zdi pusto ali slabo; urejene imajo medsosedske odnose, vaščani so složni, zemlja je rodovitna. Tudi zato, ker se je ime Zlato Polje že nekoč uporabljalo, si ga želijo nazaj.
- ❖ v Spodnjih Krašah: Anketirane so bile tri osebe ženskega spola in sicer letnice 1981, 1949 in 1982. Vsem anketirankam je všeč ime naselja, ker je lahko za izgovoriti, ime je razumljivo, ker je edino naselje, ki ima to ime in so se imena navadile. Izvor imena tega naselja jim ni znan. Menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker mora imeti ime nek pomen, nekaj prepoznavnega, svoje običaje, navade, ime mora biti jasno, razumljivo. Mnenje vseh treh je, da je treba premisliti, preden poimenujemo naselje, ker kraj nosi naravno značilnost ali kulturno značilnost tistega območja. Anketiranke ne bi preimenovala imena naselja in je po njihovem mnenju ustrezno.

- ❖ v Šmartnem ob Dreti: Anketirani sta bili dve ženski in en moški letniki 1956, 1957 in 1938. Vsem trem je všeč ime naselja, ker se imenuje po reki Dreti, ki teče skozi naselje, spoštujejo odločitev o imenu predhodnikov. Menijo, da je naselje dobilo ime po Svetem Martinu, saj po pripovedovanju izhaja ime Šmartno iz besede Šenmartin. Vsi trije menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker je prav, da ima naselje ime po geografski ali zgodovinski značilnosti. Mislijo, da je treba premisliti, preden poimenujemo naselje, saj naj bi ime naselja kazalo svoj izvor oz. prisotnost tistega, ker ime nosi. Ime ima v sebi neko sporočilo, po katerem je naselje bolj razpoznavno. Anketiranci naselja ne bi preimenovali.

Slika 3: Pogled na Šmartno ob Dreti s cerkvijo sv. Martina, po kateri je kraj dobil ime

- ❖ v Dobletini: Anketirana sta bila dva moška in ena ženska letniki 1938, 1941 in 1946. Vsem trem je všeč ime naselja, ker je zelo nevtrarno, ker spominja na dobro letino. Ime je dobilo po dobri letini, dobro obdelovani zemlji, ki je tod bila in je dajala obilo pridelka. Menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker mora imeti nek pomen, da primerno prikazuje naselje, saj ima vsako ime neko specifično imenovanega kraja. Menijo, da je treba pomisliti, preden poimenujemo naselje, da bi bili prebivalci zadovoljni z imenom, da se ga ne sramujejo, ker je v vsakem imenu neko sporočilo, po katerem je naselje bolj prepoznavno. Anketiranci ne bi preimenovali naselja.
- ❖ v Kokarjah: Anketirana sta bila dva moška in ena ženska letniki 1966, 1938 in 1948. Vsem trem je všeč ime naselja, ker so na to ime že navajeni. Ime je dobilo takrat, ko so se gradile hiše, nastajalo je čedalje večje naselje, kot naročen je prišel mimo popotnik, ki so ga vprašali, kako bi on poimenoval naselje in je odgovoril: »Kokar je, pa je.« Tako je ostalo ime Kokarje. Mislijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker je ime povezano z dogodki oz. značilnostmi nekega naselja. Menijo, da je treba pomisliti, preden poimenujemo naselje, ker se je treba strinjati z imenom, zato da ima ime nek pomen oz. povezavo z nečim znamenitim.

Anketiranci naselja ne bi preimenovali.

Slika 4: Pogled na Kokarje in romarsko cerkev Marije Device

- ❖ v Potoku: Anketirani sta bili dve ženski in en moški letniki 1955, 1945 in 1965. Všeč jim je ime naselja, ker se navezuje na potok, ki teče mimo vasi. Torej ime je dobilo pa majhnem potočku, ki teče skozi vas. Menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker se mora navezovati na nekaj pomembnega. Prav tako je treba pomisliti, preden poimenujemo naselje, ker se morajo ljudje strinjati z imenom. Naselja ne bi preimenovali.
- ❖ v Rovtu pod Menino: Anketirane so bile tri osebe ženskega spola in sicer letnice 1969, 1977 in 1945. Ime naselja jim je všeč, ker označuje lego kraja. Prav tako je ime dobilo po legi, po travniku na nekdanjem izkrčenem zemljišču v hribovitem svetu. Menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker ljudem, ki živijo v nekem naselju, ni vseeno, kako se imenuje kraj, kjer živijo, ime mora imeti nek pomen. Vsekakor je treba tudi pomisliti preden poimenujemo naselje, ker je to zelo pomembno in močno zaznamuje nek kraj. Anketiranci ne bi preimenovali imena naselja.
- ❖ v Vologu: Anketirani sta bili dve ženski in en moški letniki 1971, 1942 in 1940. Vsem je ime naselja všeč, ker se ime kraja nikjer ne ponavlja. Menijo, da je ime naselja ravno pravšnje za ime njihovega naselja, ker se jim zdi, da je smešno ime. Menijo, da je ime Volog dobilo ime zaradi velikega števila volov, to je vrsta goveje živine, ali pa po enem znanem priimku Volog. Dva menita, da je vseeno, kakšno ime ima kraj, eden pa meni, da je treba premisliti o ustreznem poimenovanju. O preimenovanju svojega naselja niso razmišljali.
- ❖ v Žlabru: Anketirane so bile tri ženske letnice 1939, 1949 in 1969. Vsem trem je všeč ime naselja, ker jih spominja na drevo (ŽlaBOR) in ker so se ga že navadile. Menijo, da je naselje dobilo ime po prednikih ali pa po žlaku, kjer so rasli bori in zaradi »žlabodranja« izvira vode. Dve sta mnenja, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker ime ponazarja specifiko naselja; po imenu prepoznaš območje oz. je to tudi del kulturne dediščine, medtem ko je ena mnenja, da je vseeno. Menita, da je

treba pomisliti, preden poimenujemo naselje, ker se morajo prebivalci z imenom strinjati. Ime mora biti po njunem mnenju takšno, da si je z njim mogoče razložiti pomen. Imena svojega naselja ne bi spreminjale, ker se jim zdi, da so bili predniki dovolj modri, da so izbrali ustrezno ime.

- ❖ v Čreti nad Kokarjam: Anketirani sta bili dve ženski in en moški letniki 1938, 1955 in 1961. Vsem trem je všeč ime naselja, v katerem živijo, ker so se anketiranci tam rodili in jim je ime naselja priraslo k srcu. Menijo, da je naselje dobilo ime po pritlikavem grmičevju - ruševju, ki je tod rastlo v času poimenovanja. Ime je dobilo tudi po naselju, to je Kokarje. Mislijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker ponazarja pomen in zadovoljstvo prebivalcev, ker mora zaznamovati znamenitost (svetišče). Vsi so mnenja, da je treba premisliti, preden poimenujemo naselje, ker je to ime postavljeno za neko daljše obdobje in prebivalci se morajo strinjati z njim. Imena naselja ni bi spreminjali, mogoče bi lahko bilo krajše, vendar nimajo ustreznega predloga.
- ❖ v Nazarjah: Anketirani sta bili dve ženski in en moški letniki 1971, 1943 in 1938. Vsem trem je všeč ime naselja, ker ime spominja na Biblijsko mesto Nazaret - dom Jezusa in Jezusovih staršev. Ime je dobilo, ker desno na hribu od sotočja Savinje in Drete stoji cerkev Marija Nazaret. Eden pa je odgovoril, da so bili menda nekoč poslovni odnosi med krajema Nazarij (Marijin grad) in izraelskim mestom Jafo in Nazaretom. Menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker se morajo prebivalci strinjati z imenom, kjer so rojeni ali kjer bivajo; ime kraja naj ne označuje krajanov žaljivo ali sramotilno, ime kraja mora odražati pomen, po katerem se ga označuje. Veliko pomembnih ljudi ali dogodkov prav po imenu ostane v spominu in v zgodovini. Menijo, da je treba pomisliti, preden poimenujemo naselje tudi zaradi našega zavedanja, kje živimo in kdo so bili naši predniki. Dva sta mnenja, da bi se ime preimenovalo po gradu Vrbovcu, zaradi sotočja Savinje in Drete, bogato obraslo z vrbami. Eni pa je všeč ime, ki že obstaja.

Slika 5: Prenovljen grad Vrbovec

Slika 6: Župnijska cerkev Matere Božje in Frančiškanski samostan

- ❖ na Brdem: Anketirana sta bila dva moška in ena ženska letniki 1949, 1943 in 1944. Vsem je všeč ime kraja, v katerem živijo, ker se ime navezuje na relief. Prav po rahli vzpetini, hribu se je naselje tudi poimenovalo. Menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker mora ime zaznamovati geografsko značilnost in

pomembnost naselja. Prav tako mislijo, da je treba pomisliti, preden poimenujemo naselje. Imena so se že navadili in ga ne bi spreminjali.

- ❖ na Prihovi: Anketirane so bile tri ženske letnice 1937, 1958 in 1976. Vsem trem je vseč ime kraja, v katerem živijo, ker so se ga že navadile in v tem naselju živijo svoje življenje. Izvor imena jim ni najbolj znan, menijo, da se malce povezuje s prihodom stanovalcev v naselje. Menijo, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker je ime veljavno za daljši čas, ker mora imeti ime nek pomen in razlog, zakaj se tako poimenuje. Imena ne bi preimenovali, ker se jim zdi to ime pravšnje.
- ❖ v Zavodicah: Anketirani sta bili dve ženski in en moški letniki 1956, 1966 in 1939. Anketirancem je vseč ime kraja, ker ponazarja njihove vode in male izvire. Prav tako je naselje dobilo ime po obilni vodi in malih izvirih izpod planine Črete. Anketiranci so mnenja, da ni vseeno, kako poimenujemo naselje, ker mora biti ime povezano z naravnimi in geografskim značilnostmi. Treba je tudi premisliti, preden poimenujemo naselje, ker je ime dolgotrajno, prebivalci se morajo strinjati z imenom. Ime jim je vseč in ga ne bi preimenovali.

Obstoječe ime je vseč 42 prebivalcem naselij, 3 ni vseč. Izročilo o nastanku imena naselja pozna 39 anketiranih, 6 jih izročila ne pozna.

Zgodbe o nastanku imena naselja, ki jih ljudje poznajo, se v 23 primerih ujemajo z razlago nastanka imena v Etimološkem slovarju slovenskih zemljepisnih imen. V 10 primerih je izročilo o nastanku imena med ljudmi drugačno od tistega, ki ga navaja etimološki slovar. V 4 primerih pa primerjava ni možna, ker v slovarju niso obdelana naslednja imena: Zavodice, Prihova, Kokarje in Dobletina.

Ime naselja je pomembno 40 anketiranim, 5 pa ne.

5 ZAKLJUČEK

Razlaga nastanka imen ulic v KS Nazarje je jasna ne samo starejšim, temveč tudi mlajšim anketirancem, saj ime samo omogoča logično razlago. Ta imena so mlajšega nastanka kot imena naselij v Občini Nazarje.

Pri poimenovanjih naselij si ljudje razlagajo izvor imena naselja:

- ❖ po cerkvah: Nazarje in Šmartno ob Dreti,
- ❖ po geografski legi oz. značilnosti pokrajine: Rovt, Brdo, Potok, Zavodice, Volog, Žlabor, Čreta,
- ❖ po ostalih posebnostih: - po obilni ali slabi letini: Dobletina, Lačja vas,
- po požigu: Pusto Polje,
- po ljudskem izročilu: Kokarje.

Ne znajo pa razložiti izvora imena naselij Spodnje Kraše, ki je v etimološkem slovarju razloženo glede na posebnost pokrajine, in Prihove, ki ga ne razlaga niti etimološki slovar.

Z nalogo sem prišla do ugotovitev, ki potrjujejo zastavljene hipoteze:

1. Vsako naselje ima svojo zgodbo o nastanku imena naselja.

2. Ljudje v 87 % poznajo zgodbo/izročilo o nastanku imena naselja (39 anketirancev od 45).

3. Ljudem je v 89 % pomembno, kako je naselje, v katerem živijo, poimenovano (40 anketiranim je, 5 ni). To potrjuje 3. hipotezo, da se ljudje identificirajo tudi z imenom naselja, v katerem živijo.

S to nalogo bi bilo zanimivo nadaljevati tako, da bi med mlajšo populacijo izvedla podobno anketo o imenih naselij in na podlagi primerjave z zdajšnjimi ugotovitvami analizirala, kdaj postane človek dovzeten za ljudsko izročilo. Zanimiva pa bi bila tudi raziskava, kako se identifikacija človeka z imenom ulice oz. naselja kaže v njegovem odnosu do okolja, v katerem živi.

6 POVZETEK

Živim v kraju, ki ima zanimivo ime – Nazarje. Njegov nastanek ima svojo zgodbo, ki je povezana s pomembno osebnostjo v slovenski zgodovini. Ob tem se mi je porodilo vprašanje, s kakšnimi zgodbami so povezana imena ulic v mojem kraju.

Glavni namen naloge je ugotoviti, ali prebivalci določene ulice oz. naselja v občini Nazarje vedo za izročilo, ki je povezano z imenom njihove ulice oz. naselja, kakšno je to izročilo in ali jim je ime ulice oz. naselja sploh pomembno.

Podatke o imenih ulic in naselij v občini Nazarje sem dobila z zbiranjem imen iz občinskega zbornika. Z anketiranjem na terenu, predvsem starejših prebivalcev določene ulice oz. naselja, sem izvedela, da imajo ljudje do izročila v večini spoštljiv odnos, da skušajo v svojih zgodbah nastanek imena razložiti z izstopajočimi značilnostmi okolja in da jim ni vseeno za ime njihove ulice oz. naselja. Razširjeno tovrstno raziskavo bi bilo zanimivo narediti med mlajšo populacijo in na podlagi primerjave z zdajšnjimi ugotovitvami analizirati, kdaj postane človek dovzeten za izročilo.

7 ZAHVALE

Zavedam se, da je pri tovrstnem delu potrebna velika mera pomoči, prave usmeritve, motivacije, nasvetov ... Mentorici Kseniji Färnich gre najlepša zahvala za njen čas, ki ga je posvetila moji nalogi. Prav tako se na tem mestu lepo zahvaljujem tudi babici in dedku, ki sta mi priskočila na pomoč pri pilotski izvedbi ankete, ter bratrancu, ki mi je s svojim znanjem in dobro voljo pomagal pri računalniškem oblikovanju naloge. Seveda se zahvaljujem tudi vsem anketirancem za izpolnjene ankete.

8 PRILOGE

8.1 Anketni vprašalnik

Spoštovani, sem učenka 9. razreda in Vas prosim, da rešite to anketo, ki mi bo v pomoč pri raziskovalni nalogi o krajih in naseljih občine Nazarje.

1. Spol (obkrožite):   M   Ž
2. Katerega leta ste rojeni?
3. Napišite ime naselja, v kateri živite.
4. Ali Vam je všeč ime Vašega naselja (obkrožite)? DA   NE
5. Napišite, prosim, zakaj Vam je ime všeč oziroma zakaj ne.
6. Kaj menite, kako je vaše naselje dobila ime? Napišite.
- (Če je prostora premalo, pišite naprej na hrbtni strani tega lista.)
7. Menite, da je vseeno, kakšno ime ima neko naselje? DA   NE
8. Zakaj je oziroma ni vseeno?
9. Ali je treba premisliti, preden pomenujemo naselje? Zakaj?
10. Kako bi Vi poimenovali Vaše naselje? Zakaj?

Hvala za sodelovanje.

9 VIRI IN LITERATURA

- ❖ (SLOVAR GOVOROV ZADREČKE DOLINE med Gornjim Gradom in Nazarjami, Peter Weiss, 1998, Založba ZRC)
- ❖ Savinjske novice, leto XXXIV, številka 8, februar 2002, str. 20, Peter Weiss, O novem Slovenskem pravopisu, Mozirje
- ❖ Savinjske novice, leto 11, številka 8, str. 5, 1979, Peter Weiss, O imenih naselij in še o čem
- ❖ Savinjske novice, leto XVI, številka 6, junij 1986, Izšel je leksikon Slovenska krajevna imena, Peter Weiss, str. 4, Mozirje
- ❖ Savinjske novice, leto XXII, številka 5, maj 1990, Ignac Orožen o Kokarjah, Peter Weiss, str. 8, Mozirje
- ❖ Savinjske novice, leto XXII, številka 1, januar 1990, Imena naselij v naši dolini, Peter Weiss, str. 5, Mozirje
- ❖ Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen, Marko Snoj, Modrijan, založba ZRC, Ljubljana 2009
- ❖ Nazarje Slovenski Nazaret: P. Franc Kovše, 2006, str. 15-17.
- ❖ Nazarje zgodovinska pričevanja: P. Franc Kovše, 2008, str. 8, 3. odstavek, str. 13 15, str. 6, 3. odstavek, str. 7, 1. odstavek.
- ❖ Aleksander Videčnik, Zgornjesavinjske vistorije, str. 3, 1. odstavek.